

Het Menasseh ben Israel Instituut – inhoudelijk jaarverslag 2013

Het Menasseh ben Israel Instituut (MbII) is een van de wetenschappelijke verbindingen tussen het Joods Historisch Museum en de academische wereld. Het museum participeert met de Universiteit van Amsterdam in het Menasseh ben Israel Instituut voor joodse sociaal-wetenschappelijke en cultuurhistorische studies dat is gevestigd in het Joods Historisch Museum.

Bestuurssamenstelling:

Prof. dr. I.E. Zwiép – voorzitter
Drs. J.J. Cahen - secretaris-penningmeester
Prof. dr. E.G.L. Schrijver
Drs. R.C. Musaph-Andriessé
Prof. dr. C.L. Davidson

Directeur dr. David Wertheim

Uitvoerend secretaris: drs. M. Witvoet, drs. E. Beijk (tot 1 juni 2013)

Activiteitenverslag:

06-02-2013 Laatste lezing uit **lezingenserie** *Het Interbellum als Spiegel*: Andras Kovacs
"Difficult Pasts: Historical and Political Debates on the Hungarian Holocaust
and the Roads Leading to it"

Projecten

Ontsluiting protokollen

Dit project omhelst de ontsluiting van de Protokollen (beslissingen en aankondigingen) van de Parnassijns van de Hoogduits Joodse gemeente in Amsterdam (1708-1808) op onderwerp.

Leusden Attias Tanah

Dit project onderzoekt de totstandkoming van de zogenaamde Leusden Attias bijbel (1661).

Publicaties

Shlomo Berger, ed. *Yiddish Cities: Montreal, Melbourne, Tel Aviv*; Amsterdam Yiddish Symposium 8

Peter Tammes (red.) *Oostjoodse Passanten en Blijvers. Aankomst, opvang, transmigratie en vestiging van joden uit Rusland in Amsterdam en Rotterdam, 1882-1914*. Menasseh ben Israel Instituut Studies ix

Leerstoelen

Sinds 1995 is vanwege het MbII aan de Universiteit van Amsterdam de bijzondere leerstoel ingesteld voor '**Jiddisje taal en cultuur, in het bijzonder in Nederland**'. Deze leerstoel wordt bekleed door prof. dr. Shlomo Berger.

In 2013 werden in het kader van de Leerstoel Jiddisj een symposium 'Centers and Margins in Yiddish Literature and Culture' en een collegeserie georganiseerd over hetzelfde onderwerp.

Sinds 2010 is de leerstoel '**Hedendaags jodendom, zijn geschiedenis en cultuur**' ondergebracht bij het MbII. Deze leerstoel werd ook in 2013 bekleed door prof. dr. Evelien Gans.

De leerstoel was nauw betrokken bij de organisatie van het tweedaagse symposium **The Jew as Legitimation** dat op 28 en 29 augustus 2013 in het Joods Historisch Museum werd gehouden.

Sprekers: Prof. Jan Willem van Henten (UvA), Prof. Jeremy Cohen (Tel Aviv University), Prof. Andreas Kilcher (*ETH Zürich*), Dr. Sina Rauschenbach (Konstanz Univ.), Prof. Jonathan Israel (Princeton), Prof. Irene Zwiep (UvA), Dr. James Renton (Edge Hill University), Jaap Cohen (NIOD), Prof. Evelien Gans (UvA), Prof. John Connelly (Berkeley), Dr. Gert van Klinken (PThU Amsterdam), Joël Cahen (JHM), Dr. Bart Wallet (UvA), Dr. David Wertheim (MbII)

MbII Commissie voor de Geschiedenis en de Cultuur van de Joden in Nederland

26-04-2013 **Writing Jewish History: Historical Consciousness, Essentialism, and Culture** (i.s.m. Leiden Institute for Religious Studies (LIRS) Universiteit Leiden. Sprekers: *Prof. Andreas Gotzmann (Erfurt), Dr. Klaus Hödl (Graz) and Prof. Willem Klooster*

03-12-2013 **Using Audio-Visuals in Memory Studies of the Shoah/Holocaust - New Approaches in a Digital Era**: Expert Meeting & seminar georganiseerd i.s.m. het Huizinga Instituut en de Koninklijke Nederlandse Akademie voor Wetenschappen. Sprekers: **Dienke Hondius** - Assistant Professor of Contemporary History, Vrije Universiteit Amsterdam; **Dawn Skorczewsky**, Fullbright Scholar, Vrije Universiteit Amsterdam en Brandeis University; **Hetty Berg**, curator bij het Joods Historisch Museum; **Selma Leydesdorff** - Professor of Oral History and Culture, Universiteit van Amsterdam.

Presentaties: **Paula Witkamp** - Project Manager, Data Archiving and Networked Services (DANS-KNAW), **Lonnie Stegink** - Project Manager, Shoah Visual History Archive, Joods Historisch Museum, **Puck Huitsing** - Director of Collections & Services, NIOD-KNAW.

Overige lezingen en symposia:

- 19-05-2013 Prof. Mark Gelber (hoogleraar Germanistiek aan de Universiteit van Beer Sheba) *Does Kafka's heritage belong to Israel?*
- 07-06-2013 **Symposium ter nagedachtenis aan Rena Fuks Mansfeld**, vertoning *Bund: een eeuw lang utopisme* (documentaire, 1997) en drie lezingen door Prof.dr. Karin Hofmeester, Dr. Gerben Zaagsma en Dr. Pauline Micheels
- 30-06-2013 **'Cultural Trauma? Transatlantic slavery in perspective'**. Symposium ter herdenking van 150 jaar afschaffing van de slavernij in de Nederlandse koloniën. Stadsarchief Amsterdam
- Sprekers o.a. Ron Eyerman, Tom Segev, Ann Phoenix, Emily Raboteau en Abram de Swaan.
- Dit symposium werd georganiseerd door het NiNsee in samenwerking met de Vrije Universiteit, de Universiteit van Amsterdam, FORUM Instituut voor Multiculturele Vraagstukken, het Institute of Cultural Heritage & Knowledge en het Menasseh ben Israel Instituut.
- 23-10-2013 *A Bull in a China Shop: Benjamin Netanyahu in the Middle East*. Lezing door Prof. Martin van Creveld, een in Nederland geboren Israëliësch militair historicus,

Publicaties en Lezingen David Wertheim, directeur

Publicaties:

David J. Wertheim, 'Een Joodse gigant', *NIW* (148)39 p. 29-31.

David J. Wertheim, 'Wilders, LePen kapen de joodse zaak' in: *NRC Handelsblad* 14-11-2013, p. 17.

Lezingen:

- 29-8-2013 "Fighting Islamization with Judaism, The Right Wing Populist shift to Philo-Semitism" (conference The Jew as Legitimation, Joods Historisch Museum Amsterdam).
- 13-10-2013 "Vrienden "Synagoge Breda" "Spinoza, een joodse filosoof?" N.I.G. Breda.